ВІСНИК СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «ВАТРА»

ВІННИЦЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Випуск 214

Вінниця 2026

ВІСНИК СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «ВАТРА»

ВІННИЦЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Випуск 214

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
XVI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«Актуальні проблеми ефективного соціально-економічного розвитку України»

16 квітня 2026 року

Вінниця 2026

УДК 338.1

Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ. Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2026. Вип. 214. 569 с.

У Віснику висвітлюються результати наукових досліджень, присвячених глобальним імперативам розвитку підприємницького потенціалу компаній на внутрішньому та зовнішньому ринках, проблемам і перспективам соціального забезпечення громадян, моделюванню та проєктуванню управлінських процесів у соціально-економічних системах із використанням інформаційних технологій, сучасним моделям, стратегіям і технологіям менеджменту, а також стану, викликам і перспективам розвитку публічного управління в Україні.
Значна увага приділяється стратегічним напрямам розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграційних процесів, фінансовим механізмам забезпечення соціально-економічного розвитку держави, актуальним проблемам торгівлі, маркетингу та логістики в умовах динамічних змін економічного середовища. У виданні також розглядаються сучасні тенденції розвитку журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю, індустрії гостинності, харчових виробництв і ресторанної індустрії, висвітлюються теоретико-методологічні засади сучасного праворозуміння та теоретико-прикладні аспекти професійного становлення майбутніх психологів.
Окремий напрям наукових досліджень становлять питання професійної самореалізації молоді в глобалізованому просторі, зокрема лінгвокомунікативні та соціокультурні аспекти розвитку особистості, а також проблеми фізичної підготовки студентської молоді, формування здорового способу життя та розвитку її професійної конкурентоспроможності.

Розраховано на аспірантів, молодих вчених, здобувачів вищої освіти, які цікавляться проблемами соціально-економічного розвитку суспільства.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Мартинова Л. Б.**, д-р екон. наук, професор
Відповідальний секретар – **Юрчик І.Б.**, канд. екон. наук, доцент

Члени редакційної колегії:

Андрусенко Н. В., канд. екон. наук, доцент, **Власенко І. Г.,** д-р мед. наук, професор, **Дементьєв С. Ю.,** канд. техн. наук, **Денисюк О. М.**, д-р екон. наук, професор, **Заюков І. В.**, д-р екон. наук, доцент, **Ковтун Е. О.,** канд. екон. наук, доцент, **Крупельницька І. Г.,** канд. екон. наук, доцент, **Кудирко О. М.**, канд. екон. наук, доцент, **Мазуркевич І. О.**, канд. екон. наук, доцент, **Осіпова Л. В.,** канд. екон. наук, доцент, **Павлюк Т. І.,** канд. екон. наук, доцент, **Слободиська О. А.**, канд. істор. наук, доцент, **Стратійчук В. М.**, доктор філософії зі спеціальності «Економіка», **Хом'яченко С. І.,** канд. юрид. наук, доцент.

Свідоцтво Вінницького обласного управління юстиції про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації № 662-20-р серія ВЦ від 14 грудня 2006 року.

ЗМІСТ

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ: СТАН, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Білошкурська Анастасія
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Махначова Наталя, кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ РЕАЛІЗАЦІЇ ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНОГО ПІДХОДУ (КРІЗЬ ПРИЗМУ ОСОБИСТОГО ДОСВІДУ) …….. 16

Бойко Аделіна
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОДІЖНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ …….. 20

Болюх Анжеліка
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ …….. 28

Велика Вікторія
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ЦИФРОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ……... 36

Венгер Тетяна
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ЕКСТРЕНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ……... 46

Власюк Вікторія
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ …….. 53

Войналович Ірина
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ …… 64

Гаврилюк Назар
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ ……..….. 73

Гальчук Юлія
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАЛУЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГИ ДО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД … 81

Гладка Діана
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ …… 91

Грицюк Валентина
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Махначова Наталя, кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ ТА ПОДОЛАННЯ БЕЗРОБІТТЯ ……... 103

Дендюк Сніжана
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ …….. 112

Друзь Марина
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ЦИФРОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ …….. 116

Карпенко Артем
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Махначова Наталя, кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ В УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (НА ПРИКЛАДІ ВІЙТІВЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ) ……. 122

Ковальчук Оксана
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Махначова Наталя, кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА МІСЦЕВОМУ РІВНЯХ ……. 129

Колесник Марія
Здобувач освітнього ступеня «магістр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ СЕРВІСНИХ ЦЕНТРІВ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ …… 135

Куфа Анастасія
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Замкова Наталія, доктор філософських наук, професор
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ ТА ПОДОЛАННЯ БЕЗРОБІТТЯ …… 141

Лисенко Євгенія
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Ніколіна Ірина, кандидат наук з державного управління, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
РОЛЬ МОЛОДІЖНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У ЗБЕРЕЖЕННІ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ …... 151

Мензул Вікторія
Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»
Науковий керівник: Махначова Наталя, кандидат економічних наук, доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ОПІКИ ТА ПІКЛУВАННЯ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ ……... 158

10. Павлов К. В., Садовська І. Б., Бояр А. О., Вербова О. С., Коваль М. О. Теоретико-методологічні засади регулювання зайнятості населення України. *Український журнал прикладної економіки та техніки.* 2021. Т. 6. № 4. С. 132-139. DOI: https://doi.org/10.36887/2415-8453-2021-4-15

11. Публічне управління у сфері зайнятості в Україні у контексті євроінтеграції: проблеми, ефективність, інноваційність, результативність: колективна монографія / за наук. ред. д. держ. упр. Р. В. Войтович та К.В. Дубич. Київ, 2020. 480 с. URL: https://www.nuozu.edu.ua/zagruzka2/EB7.pdf

12. Тесленко Д.С., Гбур З.В. Державне управління сферою зайнятості населення. *Інвестиції: практика та досвід.* 2022. № 5. С. 57-63. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.5-6.57

УДК 34-053.6:341.38(045)

Лисенко Євгенія

Здобувач освітнього ступеня «бакалавр»

Науковий керівник: Ніколіна Ірина,

кандидат наук з державного управління, доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

РОЛЬ МОЛОДІЖНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У ЗБЕРЕЖЕННІ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

У статті досліджено роль молодіжної інфраструктури у збереженні та розвитку людського потенціалу України в умовах війни та повоєнного відновлення. Проаналізовано сучасні підходи до реалізації молодіжної політики, визначено ключові виклики, пов'язані з міграцією, соціальною інтеграцією та зайнятістю молоді. Узагальнено функції молодіжних центрів як інструменту активізації громадської участі. Представлено основні напрями впливу молодіжної інфраструктури на відновлення територіальних громад.

Ключові слова: *молодіжна політика, молодіжна інфраструктура, людський потенціал, повоєнне відновлення, територіальні громади.*

В умовах повномасштабної війни питання збереження людського потенціалу набуває стратегічного значення для України. Значні міграційні процеси, зниження рівня зайнятості та соціальна дезадаптація молоді створюють ризики для економічного та соціального відновлення держави. Особливої актуальності набуває розвиток молодіжної інфраструктури як інструменту залучення молоді до процесів відбудови.

Проблематика молодіжної політики та людського потенціалу розглядається у працях М. Біля, Н. Войтович, Я. Павлишина, які підкреслюють важливість молоді як ресурсу відновлення країни. Водночас А. Вакарчук та К. Ромащенко акцентують увагу на соціально-економічних бар'єрах повернення молоді. Дослідження Л. Мосори та Р. Курус демонструє рівень залученості молоді до державної політики, а О. Христенко аналізує трансформацію цінностей молодого покоління в умовах війни.

Метою дослідження є визначення ролі молодіжної інфраструктури у збереженні людського потенціалу та активізації участі молоді у повоєнному відновленні України.

Сучасний розвиток України відбувається в умовах глибоких соціально-економічних трансформацій, спричинених повномасштабною війною. Ці процеси вплинули на демографічну ситуацію, ринок праці, рівень соціальної стабільності та можливості розвитку різних соціальних груп. У таких умовах людський потенціал набуває стратегічного значення, а молодь виступає його ключовим елементом, оскільки характеризується високою адаптивністю, мобільністю та здатністю до змін [1].

Разом із тим, сучасна ситуація показує, що наявність потенціалу ще не гарантує його повної реалізації. Молодь стикається з рядом обмежень, які впливають на її рішення щодо навчання, працевлаштування та місця проживання. Серед них нестабільність економічної ситуації, обмежені можливості професійного розвитку, нерівний доступ до ресурсів у різних регіонах. У результаті формується тенденція до пошуку можливостей за межами країни, що негативно впливає на збереження людського потенціалу [2].

У цьому контексті важливо розглядати молодіжну політику як комплексну систему, яка має створювати умови для самореалізації молоді. Одним із ключових елементів такої системи є молодіжна інфраструктура. Вона забезпечує не лише підтримку, а й формує середовище, у якому молодь може розвиватися, взаємодіяти та брати участь у суспільному житті.

Молодіжні центри та простори відіграють важливу роль у цьому процесі, оскільки вони поєднують освітню, соціальну та комунікаційну функції. Через участь у їх діяльності молодь отримує практичний досвід, розвиває навички та формує активну громадянську позицію. Це дозволяє підвищити рівень залученості молодого покоління до процесів розвитку громади та держави.

Особливо помітною ця роль стає в умовах війни. Молодіжна інфраструктура демонструє здатність до швидкої адаптації, змінюючи свої функції відповідно до потреб суспільства. Молодіжні простори перетворюються на осередки волонтерської діяльності, підтримки населення та організації соціальних ініціатив, що сприяє збереженню активності молоді навіть у складних умовах [6].

Водночас рівень розвитку молодіжної інфраструктури залишається нерівномірним. У різних територіальних громадах можливості для молоді суттєво відрізняються, що впливає на рівень її участі у суспільному житті. У великих містах доступ до ресурсів є значно ширшим, тоді як у менших громадах він часто обмежений [4]. Це створює додаткові виклики для реалізації ефективної молодіжної політики на національному рівні.

Важливим аспектом є також вплив молодіжної інфраструктури на згуртованість громад. Через участь у спільних ініціативах формується довіра, розвивається взаємодія та зміцнюються соціальні зв’язки. Саме ці фактори відіграють важливу роль у процесах повоєнного відновлення та забезпечення стабільності суспільства [3]. Водночас у науковій літературі підходи до визначення ролі таких інституцій є різними, що свідчить про їх багатофункціональний характер та складність уніфікованого трактування. Одні дослідники розглядають молодіжні центри як інструмент громадянського

виховання, інші як механізм згуртованості громад або як елемент реалізації державної політики на місцевому рівні. Така варіативність підходів відображає реальну практику функціонування молодіжної інфраструктури, яка адаптується до потреб суспільства та викликів часу. Узагальнення цих наукових підходів дозволяє систематизувати ключові напрями впливу молодіжних центрів і просторів та чітко визначити їх роль у процесах активізації молоді та розвитку територіальних громад, що доцільно представити у вигляді таблиці (табл. 1).

Окрему увагу слід приділити трансформації цінностей молодого покоління. В умовах війни зростає рівень відповідальності, соціальної активності та зацікавленості у розвитку держави. Це створює передумови для більш активної участі молоді у суспільному житті, однак потребує підтримки через створення відповідних умов [7].

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика підходів до визначення ролі молодіжних центрів та просторів у активізації громадської участі

Автор(и)	Трактування ролі молодіжних центрів та просторів
Л. Мосора, Р. Курус, О. Христенко	Виконують роль осередків громадянського виховання, де відбувається трансформація пасивних настроїв у активну громадянську позицію на основі цінностей свободи та патріотизму.
Т. Заяць, О. Дяконенко	Виступають інструментом згуртованості громад, що сприяє відновленню довіри між владою та населенням і забезпечує ефективне соціальне партнерство у післявоєнний період.
А. Круглашов, Н. Сабадаш	Визначаються як ключовий механізм реалізації політики на місцях, що робить процеси державотворення зрозумілими та доступними для молодих людей у конкретному регіоні чи територіальній громаді.

Як зазначають Л. Мосора та Р. Курус [5, с.373], рівень залученості молоді до державної політики значною мірою залежить від доступності відповідних механізмів та інструментів участі. Водночас результати дослідження О. Христенко [7, с.102] підтверджують, ціннісні зміни молоді в умовах війни можуть стати основою для підвищення рівня її громадянської активності та формування стійкої громадянської позиції.

У контексті молодіжна інфраструктура виступає як ефективний механізм, що забезпечує поєднання державної політики та реальних потреб молоді. Вона створює умови для розвитку, взаємодії та участі, що сприяє формуванню активного громадянського суспільства.

З метою більш чіткого розуміння структури молодіжної політики та її практичної реалізації доцільно виокремити ключові поняття, що визначають функціонування молодіжної інфраструктури. Саме через такі елементи, як молодіжні центри, молодіжні простори та молодіжна робота, забезпечується взаємодія між молоддю та органами влади, а також створюються умови для її активної участі у суспільному житті. Взаємодія основних складових молодіжної політики формує цілісну систему її реалізації, що відображено на рисунку 1.

Наведені поняття відображають основні елементи молодіжної політики та визначають зміст діяльності молодіжної інфраструктури. Вони формують основу для реалізації заходів, спрямованих на розвиток молоді та її інтеграцію у суспільство.

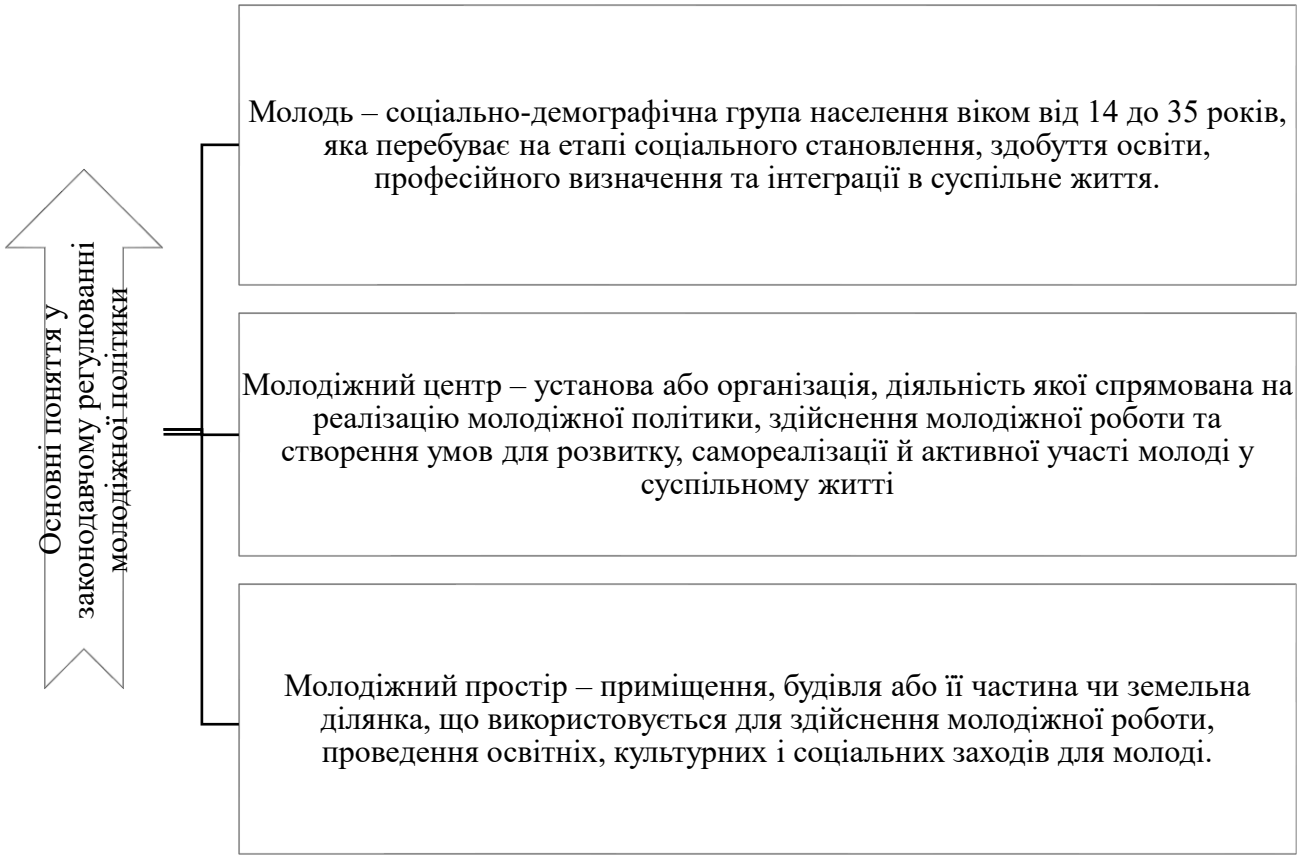

Рисунок 1 – Основні поняття у законодавчому регулюванні молодіжної політики

Сучасні виклики, пов’язані з повоєнним відновленням України, випробовують систему публічного управління на здатність до адаптації, стійкість, оперативність та результативність, водночас стимулюючи її трансформацію [8]. Переконані, що в цих умовах особливого значення набуває ефективність функціонування молодіжної інфраструктури як важливого інструменту збереження людського потенціалу.

Висновки. У сучасних умовах війни та повоєнного відновлення молодіжна політика набуває стратегічного значення, оскільки безпосередньо пов’язана зі збереженням та розвитком людського потенціалу держави. Проведений аналіз дозволяє стверджувати, що молодь виступає не лише об’єктом державної підтримки, а й активним суб’єктом суспільних змін, здатним впливати на процеси відбудови та модернізації країни.

Встановлено, що ефективність реалізації молодіжної політики значною мірою залежить від наявності дієвої молодіжної інфраструктури. Саме вона забезпечує перехід від декларативних підходів до практичної реалізації можливостей для молоді. Молодіжні центри та простори формують середовище, у якому поєднуються освітні, соціальні та громадянські функції, що сприяє розвитку компетентностей, формуванню активної позиції та залученню молоді до суспільного життя.

Разом із тим виявлено, що розвиток молодіжної інфраструктури має нерівномірний характер, що створює дисбаланс у доступі до можливостей для молоді в різних територіальних громадах. Це свідчить про необхідність посилення ролі держави у координації та підтримці розвитку молодіжних інституцій, а також впровадження комплексного підходу до реалізації молодіжної політики на місцевому рівні.

Окрему увагу слід приділити трансформації цінностей молодого покоління в умовах війни. Зростання рівня громадянської активності, відповідальності та соціальної включеності створює передумови для формування нової моделі взаємодії між молоддю та державою. Водночас ефективне використання цього потенціалу можливе лише за умови створення відповідного середовища, яке забезпечує можливості для самореалізації та участі у процесах прийняття рішень.

Список використаних джерел:

1. Біль М., Войтович Н., Павлишин Я. Проблематика молоді у збереженні людського потенціалу для відновлення України. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-137

2. Вакарчук А. О., Ромащенко К. М. Соціально-економічні бар'єри повернення вимушених мігрантів і потенціал людського капіталу України. *Ефективна економіка*. 2025. № 11. DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.11.106

3. Заяць Т. А., Дяконенко О. І., Нечитайло Т. Ю. Згуртованість громад як ресурс повоєнного відновлення в контексті європейського досвіду. *Ефективна економіка*. 2025. № 7. DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.7.29

4. Круглашов А. М., Сабадаш Н. В. Молодіжна політика в територіальних громадах в умовах російсько-української війни. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України.* 2024. Вип. 2(166). С. 3-13. DOI: https://doi.org/10.36818/2071-4653-2024-2-1

5. Мосора Л., Курус Л. Дослідження обізнаності молоді щодо специфіки реалізації державної молодіжної політики в Україні. *Координати державного управління*. 2024. № 1. С. 363–378. DOI: https://doi.org/10.62664/cpa.2024.01.16

6. Падалка Г., Бікла О., Білоскурський А. Потреби та проблеми організацій громадянського суспільства (ОГС) *України в умовах війни (результати кількісного та якісного дослідження).* Київ, 2023. URL: https://eef.org.ua/wp-content/uploads/2023/10/Full-report_Study-of-the-Ukrainian-Civil-Society-Sector-in-a-Time-of-War_UKR-version.pdf

7. Христенко О. М. Цінності української молоді в часі війни: до питання громадянського виховання майбутніх лікарів. *Медична освіта*. 2022. № 2. С. 101–103. DOI: 10.11603/m.2414-5998.2022.2.13021

8. Ніколіна І.І., Мережко В.М. Теоретичні аспекти розбудови належного врядування на місцевому рівні. *Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування.* 2022. Т. 33 (72) № 6. С.133-137. DOI https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2022.6/20.